

2009-01-27

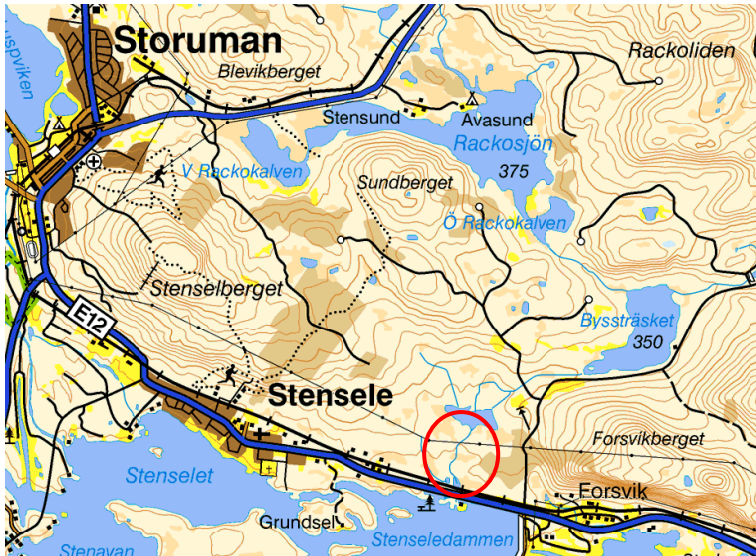
Rapport
Inventering
Kvarnbäcken
(Stensele)

Tina Hedlund
Aquanord

Bakgrund och syfte

Stensele FVO ville att Kvarnbäcken skulle inventeras för att undersöka om det i dagsläget fanns något behov av restaureringsåtgärder. Micael Hedlund, Storumans kommun, har tidigare utfört vissa åtgärder i bäcken, men hela Kvarnbäcken är inte återställd till sitt ursprungliga skick.

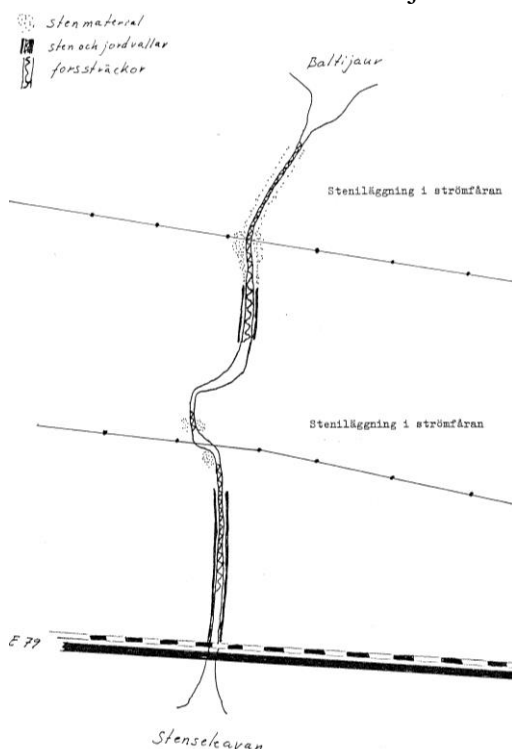
Flodpärlmusslor har dessutom enligt uppgift inplanterats tidigare i anslutning till bäckutloppet, vilket gör Kvarnbäcken till en av mycket få kända lokaler med flodpärlmusslor i Storumans kommun.

Figur 1. Karta över Kvarnbäcken.

Resultat

Kvarnbäcken har inventerats vid två tillfällen, 2008-05-28 av Tina Hedlund, Aquanord och 1988 av Micael Hedlund, Storumans kommun. Vid inventeringen 1988 inventerades dessutom sträckan mellan Baltijaur och Byssträsket.

Figur 2. Skiss med resultat från inventeringen 1988.

Figur 3. Karta över inventerade objekt vid inventeringen 2008.

Inventeringen 1988 visade att det från Baltijaur och nedströms fanns relativt mycket stenmaterial utspritt längs bäcken. Nedströms den övre kraftledningen var materialet dessutom upplagt som vallar. I denna övre del av Kvarnbäcken har kommunen utfört en restaurering som slutfördes 1990, vid vilken stenmaterial återfördes till fåran (figur 4-7).

Figur 4. Restaurerad sträcka sett nerifrån.

Figur 5. Restaurerad sträcka, nedre del.

Figur 6. Restaurerad sträcka.

Figur 7. Restaurerad sträcka, övre del.

Nedanför den åtgärdade sträckan tar ett sel- och myrområde vid, innan bäcken återigen övergår till en kortare forssträcka. Längs denna forssträcka ligger materialet återigen upplagt i stenvallar (objekt 1v och 2h i 2008-års inventering) (figur 8-10). Dessa ligger parallellt med varandra på var sin sida om bäcken och är ca 40 meter långa vardera. Enligt skissen från 1988 så planerades utläggning av sten i fåran längs forssträckan. Vid inventeringen 2008 påträffades dock inga tecken på att dessa restaureringsåtgärder genomfördes.

Figur 8. Objekt 1v och 2h.

Figur 9. Objekt 1v.

Figur 10. Objekt 2h.

Nedströms forssträckan, under den nedre kraftledningen, finns ytterligare ett selområde innan den hårt kanaliserade nedersta delen av Kvarnbäcken tar vid. Denna del består av en kanal med en ca 350 meter lång sten- och jordvall på vardera sidan (figur 11 och 12), som separerar Kvarnbäcken från omkringliggande tjärnar/våtmarker.

Figur 11. Objekt 3v och 4h.

Figur 12. Objekt 4h.

Sammanfattning

Den övre delen av Kvarnbäcken (nedströms Baltijaur) är restaurerad sedan tidigare. Den nedre halvan av bäcken är däremot fortfarande flottledsrensad. Strax nedanför mitten av bäcken ligger två stenvallar (1v och 2h) och från nedre kraftledningen och ner till utloppet är bäcken hårt kanaliserad med två stora sten- och jordvallar (3v och 4h) som ramar in fåran.

De stora sten- och jordvallarna i den nedersta delen av bäcken är inte aktuella att åtgärda då detta skulle medföra att tjärnarna och våtmarkerna på sidorna skulle påverkas. Området med de mindre stenvallarna går att restaurera, men då det endast handlar om ett begränsat område är det inte lönsamt att enbart utföra dessa åtgärder. Inga åtgärder föreslås därför i Kvarnbäcken.